

НІК ДАНН

САМЕ ТОЙ ДЕНЬ КОЛИ

Спочатку я чекав на поліцію на кухні, але їдкий запах спаленого чайника стояв у горлянці, посилюючи нудоту, тож довелося передислокуватися на передню терасу, сісти на верхній сходи та змусити себе заспокоїтись. Я знову й знову дзвонив Емі на мобілку, але вмикався автовідповідач, який швидко обіцяв, що вона передзвонить. Емі завжди передзвонювала. Минуло вже три години, я залишив п'ять повідомлень, а Емі не передзвонила.

Я на це й не сподівався. Я так і скажу поліції: Емі ніколи б не пішла, залишивши увімкнений чайник. Чи відчинені двері. Чи підготовану для прасування річ. Ця жінка завжди доробляла свої справи, вона ніколи не кидала свої проекти (от як наприклад її потребуєчий інвестицій чоловік), навіть якщо Емі вирішила, що їй вони більше не до вподоби. Вона похмуро сиділа на пляжі Фіджі під час нашого двотижневого медового місяця, пробиваючи собі шлях крізь мільйон містичних сторінок книжки Харуку Мураками «Хроніка заводного птаха» та зло на мене зиркала, поки я поглинав трилер по трилеру. Відколи ми переїхали до Міссурі та втратили роботу, її життя почало обертатися навколо — і звелось до — обов'язкового завершення нескінченних дрібних несуттєвих проектів. Сукня була б випрасувана.

А ще була вітальня і *слід*, що вказували на боротьбу. Я вже знав, що Емі не зателефонує. Я чекав на початок наступної частини.

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

Це була найкраща пора доби. Липневе небо безхмарне, а прожектор призахідного сонце сяяв на схід, від чого барви ставали золотистими й соковитими, наче на картинах фламандських художників. Підкотила поліцейська автівка. Вся ця ситуація здавалася звичною. Я сидів на сходах, вечірня пташка цвірінькала на дереві, два копи повільно вилізли з машини, наче заїхали на пікнік у нашому районі. Зелені копи років по двадцять п'ять, впевнені та змужжені, звиклі заспокоювати схвилованих батьків щодо їх непутящих дітей-підлітків, які вчасно не прийшли додому. Латиноамериканка з довгою темною косою і чорний хлопчина з поставою морського піхотинця. Карфаген став трохи (зовсім на дрібочку) менш білим, поки мене тут не було, але й був досі настільки сегрегований, що єдині кольорові люди, яких я тут зустрічав, були професійними мандрівниками: кур'єрами, медиками, поштарями. Копами. («Це місце настільки біле, що аж лячно», — заявила Емі ще на строкатому Мангеттені, нарахувавши серед своїх друзів лише одного афроамериканця. Я звинуватив її в етнічній показусі, де реальні нацменшини виконують другорядну роль. Це закінчилося погано).

— Пане Данн? Я — офіцер Веласкес, — представилася жінка, — а це — офіцер Ріордан. Наскільки ми розуміємо, ви непокоїтеся через свою дружину?

Ріордан роздивлявся вулицю, смочучи льодяник. Я помітив, як його очі стежать за пташкою, яка пролітає над річкою. Потім хлопець зустрівся поглядом зі мною, і його губи скривилися: звична реакція. У мене обличчя, що аж просить кулака: такий собі нащадок ірландського робочого класу, який застряг у тілі сволоти-фінансиста. Я часто усміхаюся, щоб якимось пом'якшити враження, але це спрацьовує лише іноді. У коледжі я навіть недовго носив окуляри. Фальшиві окуляри з простими лінзами, які, як я гадав, мають зробити мене привітним і безневинним.

«Ти ж усвідомлюєш, що вони роблять з тебе ще гіршого козла?» — переконувала Го.

Я їх зняв і почав усміхатися ще більше.

Я махнув копам:

— Заходьте до будинку й усе побачите.

Парочка піднялася сходами під акомпанемент порипування їхніх ременів і кобур. Я став біля входу до вітальні та вказав на гармидер.

— О,— відреагував офіцер Ріордан і різко почав тріщати кісточками пальців. Він раптом перестав нудьгувати.

Ріордан і Веласкес, нахилившись уперед, сиділи за обіднім столом, ставлячи мені всі стандартні запитання: хто, де, як довго. Буквально вуха нашорошили. Зателефонували кудись, так щоб я не чув, і Ріордан повідомив, що сюди спрямували детективів. На мене зійшла похмура гордість від того, що копи сприйняли усе серйозно.

Ріордан уже вдруге цікавився, чи не бачив я останнім часом якихось незнайомих у нашому районі, вже втретє нагадував, що Карфагеном блукають групки бездомних. Аж тут пролунав дзвінок. Я кинувся через усю кімнату і схопив телефон.

Почувся кислий жіночий голос.

— Пане Данн, вас турбують з пансіонату «Комфорт-Гілл».

Саме туди ми з Го відрядили нашого хворого на Альцгеймер батька.

— Я не можу зараз говорити, передзвоню пізніше,— гаркнув я і поклав слухавку.

Я зневажав працівниць «Комфорт-Гілла»: не усміхаються й ніколи не втішають. Їм мало платять, жадливо мало платять. Мабуть, саме тому вони ніколи не усміхаються і не втішають. Я розумів, що моя злість спрямована не на тих. Просто мене надзвичайно бісило, що батько ще животіє, а мама вже давно на тому світі.

Тепер була черга Го надсилати туди чек. Я був майже певен, що саме Го мала робити це в липні. І ще певен, що вона гадала навпаки. З нами вже так траплялося. Го казала, що ми, мабуть, підсвідомо забуваємо надіслати ті чеки, бо насправді хочемо забути про тата.

Я саме розповідав Ріордану про дивного чоловіка, якого помітив у покинутому будинку сусідів, коли у двері подзвонили. Подзвонили у двері. Звук був абсолютно нормальний, наче я чекав на піцу.

Зайшли двоє детективів, утомлені наприкінці зміни. Чоловік був високий і стрункий, з обличчям у формі каплі, яке різко звужувалося до підборіддя. Жінка була навдивовижу бридка — поза рамками повсякденної потворності. Манюсінські круглі очка посажені близько, наче гудзики, довгий кривий ніс, шкіра всипана дрібними прищиками, волосся довге й тонке, кольору пильного кролика. Я відчуваю спорідненість із потворними жінками. Мене виростили три жінки, які були не надто привабливі: бабуся, мама, її сестра. Вони всі були розумні, добрі, дотепні, надійні — хороші, хороші жінки. Емі була першою гарненькою дівчиною, з якою я коли-небудь зустрічався. Принаймні по-справжньому.

Потворна жінка озвалася перша — то було мов відлуння офіцера Веласкес.

— Пане Данн? Я — детектив Ронда Боні. Це мій напарник — детектив Джим Гілпін. Наскільки ми розуміємо, ви непокоїтеся через свою дружину.

У мене в шлунку гучно забуркотіло, аж почули всі присутні, але ми вдали, що нічого не чули.

— Ми можемо тут усе оглянути, сер? — мовив Гілпін.

У нього під очима були набряклі мішки, а у вусах проглядалася сивина. Його сорочка не була пом'ята, але він носив її так, наче була; здавалося від нього має відгонити цигарками й огидною кавою, хоч насправді й не відгонило. Він пахнув милом.

Я кілька кроків пройшов з ними до вітальні, знову вказав на гармидер, де акуратно присіли двоє молодших копів, немов чекаючи, щоб їх побачили за корисним заняттям. Боні повела мене до стільця у їдальні, подалі від *ознак боротьби*, та їх усе одно було видно.

Ронда Боні поставила мені ті самі основні питання, що й Веласкес і Ріордан, не зводячи з мене своїх горобиних очей. Гілпін став на одне коліно, оглядаючи вітальню.

— Ви зв'язувалися з друзями чи родиною, з людьми, яких могла знати ваша дружина? — запитала Ронда Боні.

— Я... Ні. Ще ні. Гадаю, я просто чекав на вас.

— Ах,— посміхнулася вона.— Дайте вгадаю: мамин мазунчик.

— Що?

— Ви — мамин мазунчик, любий і єдиний.

— У мене є сестра-близнючка,— відповів я, відчуваючи якесь внутрішнє упередження.— А що?

Улюблена ваза Емі лежала на підлозі, ціла, підкотившись до стіни. Це був наш весільний подарунок — японський витвір мистецтва, який Емі щотижня ховала від нашої економки, бо була певна, що та її розтрощить.

— Я просто висловила здогадку, чому ви вирішили дочекатися нас. Ви звикли, що хтось завжди бере ініціативу в свої руки,— мовила Боні.— Саме такий мій молодший брат. Це все через порядок народження.

Вона нашкрябала щось у блокноті.

— Гаразд,— ображено низав плечима я.— Вам ще й мій знак зодіаку треба повідомити, чи ми вже можемо почати?

Боні люб'язно й очікувально посміхнулася.

— Я чекав і нічого не робив, бо вона точно не пішла до друзів,— сказав я, вказуючи на хаос у вітальні.

— Пане Данн, ви жили тут років зо два? — уточнила вона.

— У вересні виповнюється два роки.

— А звідки переїхали?

— З Нью-Йорка.

— З самого міста?

— Так.

Вона жестом вказала нагору, не питаючи дозволу, а просто повідомляючи про свій намір, я кивнув і пішов за нею сходами нагору. Гілпін ішов позаду.

— Я був журналістом,— випалив я, не стримавшись. Навіть тепер, уже два роки проживши тут, я не міг допустити, щоб хтось думав, наче я тут провів усе своє життя.

— Я вражена,— сказала Боні.

— Про що писали? — запитав Гілпін.

Я синхронізував свої відповіді з підйомом по сходах: я писав для журналу (сходинка), я писав про поп-культуру (сходинка) для чоловічого журналу (сходинка). Нагорі я обернувся й помітив, що Гілпін досі роздивляється вітальню. За мить він спам'ятався.

— Поп-культура? — озвався він, почавши підйом.— І що саме це охоплює?

— Популярну культуру,— сказав я. Нагорі вже чекала Боні.— Фільми, телебачення, музику, але, ах, ну знаєте, це не високе мистецтво, нічого претензійного.

Я скривився: *претензійного?* Це прозвучало зверхньо. Ви, двоє неотес, мабуть, потребуєте перекладу моєї освіченої-англійської-мови-Східного-узбережжя на звичайну-сільську-англійську-Середнього-Заходу. Щось типу: «Я строчу якусь фігню, що приходить у макітру, як позирю на щось путнє на скрані».

— Вона обожнює кіно,— повідомив Гілпін, вказуючи на Боні.

— Щира правда,— кивнула Боні.

— Тепер у мене «Бар» у центрі міста,— додав я. Ще я викладав у коледжі, але додавати таке раптом здалося вже занадто. Я не на побаченні.

Боні саме зазірала у ванну, затримавши мене з Гілпіном посеред коридору.

— «Бар»? — повторила вона.— Я знаю це місце. Якраз хотіла зайти туди. В захваті від назви. Мета-рівень.

— Розумний хід,— мовив Гілпін. Боні рушила у ванну, і ми приєдналися.— Життя в оточенні випивки не таке вже й погане.

— Інколи істина і справді у вині,— сказав я, потім знову скривився через недоречність.

Ми зайшли у спальню.

— Як мені це знайомо,— розреготався Гілпін.

— Бачите, що праска ще й досі увімкнена? — почав я.

Боні кивнула, відчинила двері до гардеробної і зайшла всередину; ввімкнула світло, пройшлася руками в латексних рукавичках по сорочках і сукнях, рухаючись до дальньої стіни. Раптом охнула, нахилилася, розвернулася, тримаючи ідеально квадратну коробку в пишній срібній обгортці.

У мене стиснулося в животі.

— У когось день народження? — поцікавилася вона.

— Сьогодні річниця нашого весілля.

Боні й Гілпін обоє здригнулися — і вдали, що цього не було.

Коли ми повернулися у вітальню, юні офіцери вже зникли.

Гілпін опустився навколішки, обдивляючись перевернуту оттоманку.

— Ну, я трохи перелякався,— почав я.

— Нічого дивного, Ніку,— серйозно мовив Гілпін. Його блакитні очі танцювали на місці: неприємний нервовий тик.

— То можна щось зробити? Щоб знайти мою дружину. Ну, бо вона явно не тут.

Боні обернулася до портрета на стіні: я у смокінгу, на лиці застигла усмішка на всі тридцять два, руки чемно пригортають Емі за талію; біляве волосся Емі туго затягнуте в гульку й залисте лаком, її фату розвіяв морський бриз Кейп-Коду, її очі занадто широко розплющені, бо вона завжди останньої миті кліпала, тож надзвичайно старалася не кліпати. Це було наступного дня після Дня Незалежності, запах сірки від феєрверків перемішувався з солоним духом океану — літо.

Кейп-Код подарував нам море хороших емоцій. Пригадую, минуло кілька місяців, перш ніж я дізнався, що Емі, моя дівчина, досить заможна, кохана і єдина дитина своїх творчо-геніальних батьків. Своєрідна ікона завдяки книжковій серії, названій на її честь, я навіть щось таке чув, коли був малий. «Надзвичайна Емі». Емі розповіла мені все це спокійним розміреним тоном, наче я був пацієнтом після коми. Наче вона вже багато разів таке робила — і закінчувалось усе погано. Зізнання у великих статках, на яке реагували з перебільшеним ентузіазмом, розкриття секретної особи, яку створила не вона.

Емі розповіла все про себе, а потім ми вирушили до домівки Елліотів на Нантакет-Саунді, що вже тоді була зареєстрованою історичною пам'яткою. Там разом плавали на яхті, а я думав: «Я, простий хлопчина з Міссурі, лечу через океан з людьми, які бачили набагато більше за мене. Навіть якщо почати подорожувати світом, жити на широку ногу, то все одно я б не зміг їх наздогнати». Це не викликало заздрощів. Я просто заспокоївся. Я ніколи не прагнув багатства чи слави. Мене не виростили батьки з великими мріями, які уявляли свою дитину майбутнім президентом. Мене виростили прагматичні батьки, які уявляли свою дитину майбутнім офісним працівником. Він просто зароблятиме собі на життя. Мені було достатньо

залишатися біля Елліотів, плавати з ними по Атлантиці й повернутися в ошатно відреставрований будинок, побудований у 1822 році капітаном китобійного судна, а там готувати ї їсти страви з органічних корисних продуктів, назви яких я навіть не міг вимовити. Квіноа. Пам'ятаю, я думав, що це якась риба, а виявилося, що крупа.

Тож ми одружилися на пляжі одного насичено-блакитного літнього дня, їли й пили під білим тентом, що розмаявся, наче вітрило, а за кілька годин ми з Емі вислизнули в темряву, ближче до хвиль, бо я почувався настільки нереальним, що наче аж мерехтів. Прохолодна волога на шкірі привела мене до тями, й Емі повела мене назад до золотого відблиску намету, де бенкетували боги, а все було амброзією. Усе наше залицання було схоже на цю сцену.

Боні нахилилася, щоб роздивитися Емі:

— Ваша дружина дуже вродлива.

— Так і є, вона неперевершена, — сказав я і відчув, як у шлунку скрутилося.

— А яка за рахунком сьогодні річниця? — запитала вона.

— П'ята.

Я переминався з ноги на ногу, бажаючи хоч *якоїсь* дії. Не хотів обговорювати з ними, яка вродлива була моя дружина. Я хотів, щоб вони почали пошуки моєї бісової дружини. Хоча й не озвучив цих думок: я часто не кажу речей вголос, навіть якщо це б не завадило. Я тримаю все в собі — до такої міри, що це аж тривожить: у моєму нутрянному підвалі лежать сотні пляшок люті, відчаю, страху, але ви ніколи не здогадаєтеся про це, подивившись на мене.

— П'ята річниця, кругла дата. Дайте вгадаю: зарезервували столик у «Г'юстоні»? — видав Гілпін. Це був єдиний першокласний ресторан у містечку.

«Вам варто сходити у „Г'юстон“, — порадила моя мама, коли ми переїхали, вирішивши, що це унікальне секретне місце Карфагена, і сподіваючись так задовольнити мою дружину.

— Ну звісно, у «Г'юстоні».

Це була моя п'ята брехня поліції. Я лишень почав.